

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

29. marts 2011 *

Sagregister

I — Retsforskrifter.....	I - 2414
A — EKSF-traktatens bestemmelser	I - 2414
B — EF-traktatens bestemmelser	I - 2416
C — Forordning (EF) nr. 1/2003	I - 2416
D — Bestemmelserne vedrørende beregning af bødens størrelse	I - 2417
II — Sagens baggrund	I - 2418
III — Sagen for Retten og den appellerede dom.....	I - 2422
IV — Parternes påstande	I - 2424
V — Begæringen om genåbning af den mundtlige forhandling	I - 2425
VI — Appellen	I - 2426
A — Første anbringende og første led af det tredje anbringende vedrørende en tilsi- desættelse af princippet om ingen straf uden lov og »princippet om bestemt- hed« samt Kommissionens manglende beføjelse	I - 2427
1. Parternes argumenter	I - 2427
2. Domstolens bemærkninger.....	I - 2433
B — Det andet anbringende og det andet led af det tredje anbringende	I - 2439
1. Første led af det andet anbringende vedrørende en retlig fejl i forbindelse med Rettens fortolkning af præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen.....	I - 2439

* Processprog: tysk.

a)	Parternes argumenter	I - 2439
b)	Domstolens bemærkninger	I - 2440
2.	Det første argument, der er gjort gældende til støtte for det andet led af det andet anbringende vedrørende Rettens tilsidesættelse af princippet om den materielle retskrafts rækkevidde og tilsidesættelsen af retten til forsvar	I - 2444
a)	Formaliteten vedrørende dette argument	I - 2444
i)	Parternes argumenter	I - 2444
ii)	Domstolens bemærkninger	I - 2445
b)	Realiteten	I - 2446
i)	Parternes argumenter	I - 2446
ii)	Domstolens bemærkninger	I - 2449
3.	Det andet argument, der er gjort gældende til støtte for det andet led af det andet anbringende og andet led af det tredje anbringende om, at der ikke er sket ansvarsoverførsel som følge af erklæringen af 23. juli 1997, og om tilsidesættelsen af »princippet om bestemthed«	I - 2452
a)	Parternes argumenter	I - 2452
b)	Domstolens bemærkninger	I - 2454
C —	Det fjerde anbringende vedrørende en tilsidesættelse af reglerne om forældelse	I - 2458
1.	Parternes argumenter	I - 2458
2.	Domstolens bemærkninger	I - 2460
D —	Det femte anbringende om en tilsidesættelse af principperne for bødeudmåling	I - 2462
1.	Parternes argumenter	I - 2462
2.	Domstolens bemærkninger	I - 2463
VII —	Sagens omkostninger	I - 2465
		I - 2411

I sag C-352/09 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i Domstolens statut, iværksat den 2. september 2009,

ThyssenKrupp Nirosta GmbH, tidligere ThyssenKrupp Stainless AG, Duisburg (Tyskland), ved Rechtsanwalt M. Klusmann og Universitätsprofessor S. Thomas,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved F. Castillo de la Torre og R. Sauer, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, afdelingsformændene A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, K. Schiemann, A. Arabadjiev (refererende dommer) og J.-J. Kasel samt dommerne E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, T. von Danwitz og C. Toader,

generaladvokat: Y. Bot
justitssekretær: fuldmægtig B. Fülöp,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 29. juni 2010,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 26. oktober 2010,

afsagt følgende

Dom

- 1 ThyssenKrupp Nirosta GmbH, tidligere ThyssenKrupp Stainless AG, har med appellen for Domstolen nedlagt påstand om ophævelse af dom afsagt af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans den 1. juli 2009, ThyssenKrupp Stainless mod Kommissionen (sag T-24/07, Sml. II, s. 2309, herefter »den appellerede dom«), hvorved Retten frifandt Kommissionen for såvel påstanden om annullation af Kommissionens

beslutning af 20. december 2006 om en procedure efter [EKSF-traktatens artikel 65] (sag COMP/F/39.234 — Legeringstillæg, ny vedtagelse) (herefter »den anfægtede beslutning«), som den subsidiære påstand om nedsættelse af den bøde, som selskabet var blevet pålagt ved den anfægtede beslutning.

- 2 Med den nævnte beslutning fastslog Europa-Kommissionen, at Thyssen Stahl AG (herefter »Thyssen Stahl«) fra den 16. december 1993 til den 31. december 1994 havde overtrådt artikel 65, stk. 1, KS ved at have ændret og på samordnet vis anvendt referenceværdierne fra beregningsformlen for legeringstillægget, og pålagde på dette grundlag ThyssenKrupp Stainless AG en bøde på 3 168 000 EUR.

I — Retsforskrifter

A — EKSF-traktatens bestemmelser

- 3 Artikel 65 KS bestemte følgende:

»1. Alle aftaler mellem virksomheder, alle vedtagelser inden for virksomheders organisationer og alle former for samordnet praksis, som har til formål direkte eller indirekte at hindre, begrænse eller forordre den normale konkurrence på det fælles marked, er forbudt, navnlig sådanne, som består i:

- a) fastsættelse eller bestemmelse af priser

- b) begrænsning af eller kontrol med produktion, teknisk udvikling eller investeringer
- c) opdeling af markeder, produkter, aftagere eller forsyningskilder.

[...]

4. Aftaler eller vedtagelser, der er forbudt i medfør af denne artikels stk. 1, er uden videre ugyldige og kan ikke påberåbes ved nogen domstol i medlemsstaterne.

Under forbehold af adgang til at indbringe søgsmål for Domstolen har alene Kommissionen kompetence til at udtale sig om overensstemmelsen mellem de nævnte aftaler og vedtagelser og bestemmelserne i denne artikel.

5. Virksomheder, som har indgået en aftale, der uden videre er ugyldig, eller som ved at benytte voldgift, konventionalbøder, boykot eller ethvert andet middel har anvendt eller forsøgt at anvende en sådan ugyldig aftale eller vedtagelse eller en aftale, hvortil godkendelse er blevet nægtet eller tilbagekaldt, eller som har opnået en tilladelse ved bevidst at fremsætte falske eller fordrejede oplysninger, eller som anvender fremgangsmåder, der strider mod bestemmelserne i stk. 1, kan af Kommissionen ikendes bøder eller tvangsbøder, der højst må være lig med det dobbelte af omsætningen for de produkter, som vedrøres af den aftale, vedtagelse eller fremgangsmåde, der strider mod bestemmelserne i dette stykke, dog således at det ovenfor fastsatte maksimum, når formålet har været at begrænse produktionen, den tekniske udvikling eller investeringerne, i tilfælde af bøder kan sættes op til 10 % af de pågældende virksomheds årsomsætning og i tilfælde af tvangsbøder op til 20 % af den daglige omsætning.«

- 4 I henhold til artikel 97 KS udløb EKSF-traktaten den 23. juli 2002.

B — *EF-traktatens bestemmelser*

- 5 Artikel 305, stk. 1, EF bestemte:

»Denne traktats bestemmelser ændrer ikke bestemmelserne i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab, navnlig ikke medlemsstaternes rettigheder og forpligtelser, beføjelserne for dette Fællesskabs institutioner og reglerne i den nævnte traktat om, hvorledes fællesmarkedet for kul og stål skal fungere.«

C — *Forordning (EF) nr. 1/2003*

- 6 I henhold til artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i [artikel 81 EF og 82 EF] (EFT 2003 L 1, s. 1) »[har Kommissionen m]ed hensyn til anvendelsen af [artikel 81 EF og 82 EF] de i denne forordning fastsatte beføjelser«.
- 7 Artikel 7 i forordning nr. 1/2003 med overskriften »Konstatering og standsning af overtrædelser« bestemmer:

»1. Hvis Kommissionen på grundlag af en klage eller på eget initiativ konstaterer, at [artikel 81 EF eller 82 EF] er overtrådt, kan den ved en beslutning pålægge de delta-gende virksomheder eller virksomhedssammenslutninger at bringe den pågældende overtrædelse til ophør. [...] Når Kommissionen har en berettiget interesse deri, kan den endvidere fastslå, at der tidligere forelå en overtrædelse, som er bragt til ophør.

[...]«

- 8 Ifølge artikel 23, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1/2003 kan Kommissionen ved beslutning pålægge virksomheder og virksomhedssammenslutninger bøder, hvis de forsætligt eller uagtsomt overtræder artikel 81 EF eller 82 EF.

D — Bestemmelserne vedrørende beregning af bødens størrelse

- 9 Punkt D i Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 1996 C 207, s. 4, herefter »samarbejdsmeddelelsen«) bestemmer:

»1. Hvis en virksomhed samarbejder, uden at alle betingelserne i [punkt] B eller C er opfyldt, indrømmes den en nedsættelse på mellem 10 % og 50 % af den bøde, som den ville være blevet pålagt, hvis den ikke havde samarbejdet.

2. Dette kan navnlig være tilfældet, hvis:

- en virksomhed, inden udsendelsen af en klagepunktsmeddelelse, forsyner Kommissionen med oplysninger, dokumenter eller andet bevismateriale, som bidrager til at fastslå overtrædelsens eksistens
- en virksomhed, efter at have modtaget klagepunktsmeddelelsen, meddeler Kommissionen, at den ikke bestrider de faktiske omstændigheder, som Kommissionen bygger sine indvendinger på.«

II — Sagens baggrund

- ¹⁰ Tvistens baggrund, såsom den er gengivet i den appellerede doms præmis 10-32, kan sammenfattes som følger.
- ¹¹ Krupp Thyssen Nirosta GmbH, et selskab i henhold til tysk ret, blev oprettet den 1. januar 1995 ved en fusion mellem Thyssen Stahl og Fried Krupp AG Hoesch-Krupp, hvorved de lagde deres aktiviteter inden for flade varer af rustfrit stål sammen. Thyssen Stahl udøvede fortsat selvstændigt virksomhed inden for andre sektorer. Krupp Thyssen Nirosta GmbH er blevet til ThyssenKrupp Stainless AG og endelig ThyssenKrupp Nirosta GmbH.
- ¹² Rustfrit stål er en form for specialstål, der er modstandsdygtighed over for korrosion, hvilket skyldes brugen af forskellige legeringselementer (nikkel, krom og molybden). Rustfrit stål anvendes i form af flade produkter (plader eller coils, varm- eller koldvalsede) eller lange produkter (stænger, valsetråd, profilstål; varmvalsede eller halvfabrikata), idet størstedelen heraf henhører under EKSF-traktaten.

- 13 Den 16. marts 1995 anmodede Kommissionen flere producenter af rustfrit stål om oplysninger angående et pristillæg i form af et såkaldt »legeringstillæg«, der beregnes på grundlag af noteringspriserne på legeringselementer og lægges til basisprisen på rustfrit stål. Prisen på disse legeringselementer tegner sig for en væsentlig og meget varierende del af de samlede produktionsomkostninger. På grundlag af de indhentede oplysninger rettede Kommissionen den 19. december 1995 en klagepunktsmeddelelse til 19 virksomheder.
- 14 I løbet af december 1996 og januar 1997 tilkendegav visse virksomheder, herunder appellanten og Thyssen Stahl, at de ønskede at samarbejde med Kommissionen. Den 24. april 1997 sendte Kommissionen en ny klagepunktsmeddelelse til hver af de pågældende virksomheder, herunder til appellanten og Thyssen Stahl, som disse to virksomheder besvarede hver for sig.
- 15 Appellanten har i en skrivelse af 23. juli 1997 adresseret til Kommissionen (herefter »erklæringen af 23. juli 1997«) anført følgende:

»For så vidt angår den omhandlede procedure [sag IV/35.814 - ThyssenKrupp Stainless] har De anmodet den juridiske repræsentant for [Thyssen Stahl] om, at [ThyssenKrupp Stainless] udtrykkeligt bekræfter, at selskabet som følge af overtagelsen af [Thyssen Stahls] aktiviteter i sektoren for flade produkter af rustfrit stål påtager sig ansvaret for [Thyssen Stahls] eventuelle tidligere handlinger, for så vidt som disse angår flade produkter af rustfrit stål, der er genstand for denne procedure, og dette også for perioden fra 1993. Dette bekræftes herved udtrykkeligt.«
- 16 Ved beslutning 98/247/EKSF af 21. januar 1998 om en procedure i henhold til EKSF-traktatens artikel 65 (sag IV/35.814 — Legeringstillæg) (EFT L 100, s. 55, herefter

»den oprindelige beslutning«) konstaterede Kommissionen, at de fleste af producenterne af flade varer af rustfrit stål, herunder appellanten og Thyssen Stahl, under et møde i Madrid (Spanien) den 16. december 1993 var blevet enige om på samordnet vis at forhøje deres priser ved at ændre beregningsparametrene for legeringstillæget fra og med den 1. februar 1994. Heraf udledte Kommissionen, at de pågældende virksomheder havde overtrådt artikel 65, stk. 1, KS.

- 17 Den oprindelige beslutning blev meddelt appellantens og ikke Thyssen Stahl, eftersom Kommissionen på grundlag af erklæringen af 23. juli 1997 fastslog, at appellantens var ansvarlig for de af Thyssen Stahl begåede handlinger. Derfor pålagde den tillige appellantens en bøde med hensyn til de omstændigheder, der blev foreholdt Thyssen Stahl, vedrørende perioden fra december 1993 til den 1. januar 1995.
- 18 Den 11. marts 1998 indgav appellantens søgsmål navnlig med påstand om annullation af den oprindelige beslutning.
- 19 Ved dom af 13. december 2001, Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen (forenede sager T-45/98 og T-47/98, Sml. II, s. 3757), annullerede Retten den oprindelige beslutning, for så vidt som den pålagde appellantens ansvaret for den af Thyssen Stahl begåede overtrædelse af artikel 65, stk. 1, KS, og nedsatte følgelig bøden. Retten fastslog, at Kommissionen ikke havde givet appellantens lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger til de omstændigheder, som Thyssen Stahl var blevet foreholdt, og således havde tilsidesat retten til forsvar.
- 20 Ved dom af 14. juli 2005, ThyssenKrupp mod Kommissionen (forenede sager C-65/02 P og C-73/02 P, Sml. I, s. 6773), forkastede Domstolen appellantens og Kommissionens appeller til prøvelse af denne dom.

- 21 Efter at have udvekslet skrivelser med appellantens og Thyssen Stahl sendte Kommissionen den 5. april 2006 en klagepunktsmeddelelse til appellantens. Appellantens besvarede Kommissionens klagepunktsmeddelelse ved skrivelse af 17. maj 2006, og der blev afholdt en offentlig høring den 15. september 2006.
- 22 Den 20. december 2006 traf Kommissionen den anfægtede beslutning. Det fremgår af præambelen til denne beslutning, at den bl.a. har hjemmel i EKSF-traktaten, navnlig på artikel 65 KS, samt på EF-traktaten og forordning nr. 1/2003. Af beslutningens konklusion følger bl.a.:

»Artikel 1

[Thyssen Stahl] har overtrådt artikel 65, stk. 1, KS fra den 16. december 1993 til den 31. december 1994 ved at have ændret og på samordnet vis anvendt referenceværdierne fra beregningsformlen for legeringstillægget. Denne praksis havde til formål og til følge at begrænse og fordreje den normale konkurrence på fællesmarkedet.

Artikel 2

1. For den i artikel 1 omhandlede overtrædelse pålægges en bøde på 3 168 000 EUR.
2. Eftersom [appellantens] ved [erklæringen] af 23. juli 1997 har påtaget sig ansvaret for [Thyssen Stahls] handlinger, pålægges [appellantens] bøden.«

III — Sagen for Retten og den appellerede dom

- ²³ Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 6. februar 2007 anlagde appellantens sag med påstand om annullation af den anfægtede afgørelse i henhold til artikel 225 EF og 230 EF.
- ²⁴ Med sit første anbringende har appellantens påberåbt sig en tilsidesættelse af princippet om ingen straf uden lov som følge af anvendelsen af artikel 65, stk. 1, KS efter EKSF-traktatens udløb. Appellantens andet anbringende vedrører den ulovlige kombinerede anvendelse af forordning nr. 1/2003 og artikel 65 KS. Med sit tredje anbringende har appellantens gjort gældende, at der er sket en tilsidesættelse af den materielle retskraft, eftersom Domstolen i præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen havde konstateret, at appellantens ikke var ansvarlig for de af Thyssen Stahl begåede handlinger.
- ²⁵ Inden for rammerne af sit fjerde anbringende har appellantens gjort gældende, at erklæringen af 23. juli 1997 hverken kan lægges til grund for dens ansvar eller for overflyttelsen af ansvaret for bødebetalingen. Med sit femte anbringende har appellantens gjort gældende, at den anfægtede beslutning tilsidesætter »princippet om bestemthed«, eftersom hverken lovhjemlen for at pålægge sanktionen eller konceptet om »ansvarspåtagelse ved en privat erklæring« var blevet fastsat tilstrækkelig klart.
- ²⁶ Det sjette anbringende vedrører en tilsidesættelse af princippet om non bis in idem på grund af overflyttelse af ansvar ved en erklæring af privat karakter. Med sit syvende anbringende har appellantens gjort gældende, at Thyssen Stahls overtrædelse var forældet. Det ottende og niende anbringende vedrører en tilsidesættelse af retten til forsvar dels på grund af en tilsidesættelse af adgangen til aktindsigt, dels på grund af klagepunktsmeddelelsens uregelmæssighed.

- 27 Subsidiært har appellanten ved det tiende anbringende gjort gældende, at bøden er beregnet urigtigt, idet Kommissionen ikke har taget hensyn til, at selskabet ikke bestred overtrædelsens tilstedeværelse i sin helhed.
- 28 I den appellerede doms præmis 37 og 38 er det præciseret, at parterne er blevet hørt under retsmødet den 11. december 2008, og at appellanten under dette retsmøde anførte, at selskabet ønskede at trække erklæringen af 23. juli 1997 tilbage, hvilket blev taget til efterretning ved referatet af den mundtlige forhandling.
- 29 Ved den appellerede dom frifandt Retten Kommissionen og pålagde appellantens at betale sagens omkostninger.
- 30 For det første fastslog Retten nærmere bestemt, at anvendelsen af artikel 65, stk. 1, KS efter den 23. juli 2002 på de faktiske omstændigheder, der ligger forud for dette tidspunkt, ikke tilsidesætter princippet om ingen straf uden lov, og at Kommissionen med henblik på denne anvendelse kunne støtte sine beføjelser på forordning nr. 1/2003. Retten mente, at Domstolen i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen, som er omfattet af den endelige doms retskraft, havde fastslået, at appellantens i medfør af erklæringen af 23. juli 1997 var ansvarlig for de af Thyssen Stahl begåede handlinger.
- 31 Ifølge Retten var hjemmelsgrundlaget for sanktionen og den nævnte ansvarsoverflyttelse fastsat tilstrækkelig klart dels i artikel 7, stk. 1, og artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, dels i erklæringen af 23. juli 1997. Den påståede tilsidesættelse af princippet om non bis in idem blev forkastet, eftersom det af den nævnte erklæring fulgte, at den af Thyssen Stahl begåede overtrædelse kunne tilregnes appellantens. Denne overtrædelse var ifølge Retten ikke forældet, eftersom forældelsen skulle vurderes i forhold til appellantens, og forældelsen havde været stillet i bero under domstolsproceduren vedrørende den oprindelige beslutning.

- ³² Endelig fastslog Retten, at klagepunktsmeddelelsen ikke var uregelmæssig, og at Kommissionen hverken havde tilsidesat appellantens ret til aktindsigt eller begået en fejl ved ikke at have taget hensyn til, at selskabet som påstået ikke bestred overtrædelsens tilstedeværelse.

IV — Parternes påstande

- ³³ Appellanten har nedlagt følgende påstande:

- Den appellerede dom ophæves.
- Subsidiært hjemvises sagen til Retten.
- Mere subsidiært nedsættes den bøde, der er blevet pålagt appellanten i henhold til artikel 2 i den anfægtede beslutning.
- Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

- ³⁴ Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Appellen forkastes, og den appellerede dom opretholdes.
- Appellanten tilpligtes at betale sagens omkostninger.

V — Begæringen om genåbning af den mundtlige forhandling

- ³⁵ Ved dokument indleveret til Domstolens Justitskontor den 28. oktober 2010 har Kommissionen begæret genåbning af den mundtlige forhandling i henhold til artikel 61 i Domstolens procesreglement for det tilfælde, at Domstolen skulle behandle spørgsmålet vedrørende »kontradiktionsprincippet begrænsning af princippet om den materielle retskraft«, vedrørende Kommissionens mulighed for under en administrativ fase, der ligger efter domsafsigelsen, at pålægge Thyssen Stahl en bøde for den omtvistede adfærd, og vedrørende konsekvenserne af annullationen af den oprindelige beslutning for suspensionen af forældelsen. Ifølge Kommissionen er disse spørgsmål nemlig blevet behandlet af generaladvokaten i punkt 155, 174-176 og 198-212 i dennes forslag til afgørelse, men er ikke genstand for søgsmålet og har heller ikke været drøftet mellem parterne.
- ³⁶ I henhold til denne bestemmelse er generaladvokaten blevet hørt i anledning af denne begæring.
- ³⁷ Domstolen kan af egen kraft, på forslag fra generaladvokaten eller på parternes begæring i overensstemmelse med artikel 61 i Domstolens procesreglement træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling, såfremt den finder, at sagen er utilstrækkeligt oplyst, eller at den skal afgøres på grundlag af et argument, som ikke har været drøftet af parterne (jf. dom af 8.9.2009, sag C-42/07, Liga Portuguesa de Futebol Profissional og Bwin International, Sml. I, s. 7633, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis).
- ³⁸ Domstolen af den opfattelse, at den i det foreliggende tilfælde har alle de oplysninger til rådighed, som er nødvendige for, at den kan afgøre tvisten, og at sagen ikke skal undersøges på grundlag af et argument, som ikke er blevet drøftet for Domstolen.

- 39 Herefter er det uforholdende at træffe bestemmelse om genåbning af den mundtlige forhandling.

VI — Appellen

- 40 Appellanten har gjort fem anbringender gældende. Det første anbringende vedrører en tilsidesættelse af princippet om ingen straf uden lov som følge af anvendelsen af artikel 65, stk. 1, KS efter den 23. juli 2002, en forkert anvendelse af artikel 23 i forordning nr. 1/2003 på en overtrædelse af artikel 65, stk. 1, KS, en tilsidesættelse af de stateres suverænitet, der har undertegnet EKSF-traktaten, samt den omstændighed, at Rettens dom af 12. september 2007, González y Díez mod Kommissionen (sag T-25/04, Sml. II, s. 3121), ikke finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i sagen.
- 41 Med sit andet anbringende har appellanten gjort gældende, at den omstændighed, at denne er blevet pålagt ansvaret for Thyssen Stahls handlinger, ikke er gjort til genstand for en retskraftig konstatering i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen, at Retten har tilsidesat rækkevidden af princippet om res judicata, at Retten har tilsidesat appellants ret til forsvar, og at Retten fejlagtigt har fastslået, at erklæringen af 23. juli 1997 har medført, at Thyssen Stahls ansvar er blevet overført til appellanten.
- 42 Det tredje appelanbringende vedrører den omstændighed, at både hjemmelen for den anfægtede beslutning og for ansvarsoverførslen ikke er tilstrækkelig klar, hvilket Retten fejlagtigt har undladt at fastslå. Med sit fjerde anbringende har appellanten anført, at Retten har tilsidesat forældelsesbestemmelserne. Det femte appelanbringende vedrører tilsidesættelse af principperne for beregning af bødens størrelse.

A — Første anbringende og første led af det tredje anbringende vedrørende en tilsidesættelse af princippet om ingen straf uden lov og »princippet om bestemthed« samt Kommissionens manglende beføjelse

1. Parternes argumenter

- ⁴³ Appellanten har med sit første anbringende for det første gjort gældende, at anvendelsen af artikel 65, stk. 1, KS efter den 23. juli 2002 tilsidesætter princippet om ingen straf uden lov, idet EKSF-traktaten og de beføjelser, som denne traktat tildelte Kommissionen, på denne dato var udløbet i henhold til artikel 97 KS. Appellanten har understreget, at forbuddet i fællesskabsretten og folkeretten mod at anlægge en analog fortolkning af straffebestemmelser og bestemmelser om bøder kræver, at straffen har et klart og utvetydigt hjemmelsgrundlag i lovbestemt ret.
- ⁴⁴ Den omstændighed, at visse former for praksis, som tidligere henhørte under EKSF-traktaten, efter den 23. juli 2002 kunne henhøre under EF-traktaten, gør det ifølge appellanten ikke muligt på nogen måde at udlede, at det efter denne dato er muligt med hjemmel i artikel 65, stk. 1, KS at straffe overtrædelser, der var ophørt inden denne dato.
- ⁴⁵ Retten forvekslede ifølge appellanten begreberne om enheden af og kontinuiteten i Fællesskabets retsorden, da den af disse begreber udledte, at EKSF-traktaten kunne finde anvendelse, mens det er EF-traktaten, der er gældende. Eftersom EKSF-traktaten og EF-traktaten er folkeretlige traktater, er de omfattet af principperne i artikel 70 i Wienerkonventionen om traktatretten af 23. maj 1969, hvorefter der hverken kan udledes nogen traktatretlig forpligtelse eller nogen beføjelse af en folkeretlig traktat, der er udløbet.

- 46 Hvis det antages, at fællesskabstraktaterne skal fortolkes i henhold til ensartede principper, indebærer dette ikke, at Kommissionen har en generel beføjelse til at gennemføre dem uafhængigt af, at der foreligger forskellige retsordner som følge af de forskellige traktater. Det følger nemlig af flere fællesskabsretsakter, at institutionerne kun har særlige tildelte kompetencer i henhold til traktater, der er juridisk uafhængige.
- 47 Da Kommissionen således ikke længere har en beføjelse i henhold til EKSF-traktaten, er spørgsmålet, hvorvidt de forhold, der udgør strafbare overtrædelser i artikel 65 KS og artikel 81 EF, stemmer overens og skal fortolkes på samme måde, ifølge appallanten uden relevans. Den omstændighed, at de forhold, der udgør karteller, i visse nationale retsordner fortolkes på samme måde som de i artikel 81 EF og 82 EF fastsatte forhold, indebærer ikke, at Kommissionen har beføjelse til at anvende de pågældende nationale bestemmelser.
- 48 Appallanten har påpeget, at det af Rettens praksis følger, at EKSF-traktatens karakter af *lex specialis* i forhold til EF-traktaten ikke kan give Kommissionen hjemmel for en beføjelse i henhold til artikel 65, stk. 5, KS efter EKSF-traktatens udløb. Appallanten er af den opfattelse, at denne betragtning bør udvides til artikel 65, stk. 1, KS, eftersom sidstnævnte udgør en del af sanktionens hjemmelsgrundlag. Princippet om, at *lex specialis* går forud for en generel bestemmelse, kan dermed ikke begrunde anvendelsen af artikel 65, stk. 1, KS, som ikke længere er i kraft, eftersom dette princip kun regulerer forholdet mellem to love, som er i kraft.
- 49 I mangel af overgangsbestemmelser med retlig normværdi — hvilket ikke er tilfældet med hensyn til Kommissionens meddelelse om visse aspekter ved behandlingen af konkurrencesager efter EKSF-traktatens udløb, vedtaget den 18. juni 2002 (EFT C 152, s. 5) — som gør det muligt for Kommissionen at sanktionere overtrædelserne af artikel 65, stk. 1, KS efter den 23. juli 2002, er der ingen traktatbestemmelser eller bestemmelser i den afledte ret, som fastsætter muligheden for, at Kommissionen efter den 23. juli 2002 vedtager en beslutning såsom den anfægtede beslutning.

- 50 For det andet har appellanten understreget, at der ikke længere efter EKSF-traktatens udløb findes nogen retlig norm, der fastsætter sanktioner i tilfælde af overtrædelse af artikel 65, stk. 1, KS, eftersom denne artikels stk. 5 udløb med EKSF-traktaten, hvilket Retten har anerkendt i sin tidligere retspraksis.
- 51 Idet Retten anså, at artikel 23 i forordning nr. 1/2003 skulle fortolkes således, at den gav Kommissionen mulighed for at sanktionere overtrædelser af EKSF-traktaten, og dette uanset at denne bestemmelse ikke på nogen måde henviste til artikel 65 KS, tilsidesatte den ifølge appellanten princippet om ingen straf uden lov, hvorefter følger, at bestemmelserne i strafferetten ikke kan fortolkes ud over en tekstnær forståelse af deres ordlyd. Der kan ikke anlægges en historisk eller systematisk fortolkning eller en udvidende formålsfortolkning heraf, eftersom dette ville svare til en analog anvendelse, som er forbudt i forhold til retten om sanktioner.
- 52 Appellanten har i denne henseende påpeget, at det følger af retspraksis, at en sanktion kun kan pålægges i henhold til en klar og utvetydig hjemmel, som udtrykkeligt fastsætter pålæggelsen af en sanktion for de omhandlede forhold. Appellanten konkluderer på denne baggrund, at Domstolen i forhold til retten om sanktioner har forkastet enhver systematisk fortolkning eller udvidende formålsfortolkning, der går ud over en tekstnær forståelse af de omhandlede bestemmelser. Ifølge appellanten anlagde Retten imidlertid en ulovlig analog fortolkning.
- 53 For det tredje er appellanten af den opfattelse, at betingelserne for en analog anvendelse af artikel 23 i forordning nr. 1/2003 på en overtrædelse af artikel 65, stk. 1, KS, ikke er opfyldt. Det er nemlig påkrævet, at de faktiske omstændigheder svarer til dem, der er omfattet af den nævnte artikel 23, og at der er et retligt tomrum, der strider mod det af lovgiver forfulgte formål.

- 54 Selv hvis det antages, at artikel 65, stk. 1, KS er identisk med artikel 81 EF i alle relevante henseender, hvilket ikke er tilfældet, eftersom de faktiske omstændigheder adskiller sig fra hinanden i flere henseender, er appellanten af den opfattelse, at et retligt tomrum, der strider mod det af lovgiver forfulgte formål, mangler. Ifølge demokratiske principper og princippet om magtens deling kan domstole kun udfylde retlige tomrum, som lovgiver i strid med det forfulgte formål ikke har taget hensyn til. Domstolene har ikke beføjelse til at korrigere lovgivers retsakter ved at anvende bestemmelser, som forekommer dem mere egnede end de gældende retsakter.
- 55 I det foreliggende tilfælde er appellanten af den opfattelse, at den omstændighed, at lovgiver ikke har fastsat nogen overgangsbestemmelse, mens der på flere andre af EKSF-traktatens områder er blevet vedtaget bestemmelser om forlængelse eller overgangsbestemmelser, og at Rådet for Den Europæiske Union og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer ved resolutionen vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, af 20. juli 1998 om udløbet af traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (EFT C 247, s. 5), havde opfordret Kommissionen til at fremsætte forslag på andre områder, som var berørt af EKSF-traktatens udløb, idet de gav tilsagn om at træffe alle de foranstaltninger, der var nødvendige som følge af traktatens udløb, uden at Kommissionen reagerede på denne opfordring hvad angik kartellet, taler imod, at der foreligger et retligt tomrum.
- 56 For det fjerde er appellanten af den opfattelse, at anvendelsen af artikel 23 i forordning nr. 1/2003 på en overtrædelse af artikel 65, stk. 1, KS tilsidesætter artikel 5 EF, artikel 7, stk. 1, EF og artikel 83 EF, eftersom anvendelsen af denne artikel 23 ikke kan gå ud over det, som den nævnte forordnings hjemmel tillader. Hvis det antages, at Rådet ville have ændret den nævnte artikel 23 således, at den gav mulighed for at sanktionere overtrædelser af artikel 65, stk. 1, KS, ville dette ikke have været muligt, eftersom EF-traktaten kun giver beføjelse til at anvende traktatens egne bestemmelser.

- 57 Appellanten har påpeget, at det af artikel 5 EF, artikel 7, stk. 1, andet punktum, EF og artikel 211 EF følger, at Kommissionens kompetencer og beføjelser i forbindelse med udførelsen af de opgaver, som i henhold til EF-traktaten påhviler fællesskabsinstitutionerne, er strengt begrænset til og af EF-traktaten. Eftersom de forhold, der udgør overtrædelsen og dens juridiske konsekvenser, i forening udgør sanktionens hjemmelsgrundlag, finder denne logik både anvendelse på overtrædelsens direkte juridiske konsekvenser og på de forhold, som udgør overtrædelsen.
- 58 Appellanten har præciseret, at artikel 83 EF kun giver Rådet hjemmel til at vedtage en forordning med henblik på anvendelsen af artikel 81 EF og 82 EF. Begrænsningen af anvendelsesområdet for artikel 23 i forordning nr. 1/2003 til overtrædelser af EF-traktaten udgør følgelig ikke en fejl i affattelsen, som kan korrigeres gennem en analog anvendelse af artikel 23 på overtrædelser af artikel 65, stk. 1, KS.
- 59 Retten begik en retlig fejl, da den anså artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 for at være en processuel bestemmelse. Ifølge appellanten er den nævnte artikel 23 nemlig en materiel regel, som overdrager en sanktionsbeføjelse ved at give Kommissionen hjemmel til at pålægge bøder, som ikke direkte er fastsat i EF-traktaten, for overtrædelser af artikel 81 EF og 82 EF.
- 60 Appellanten er af den opfattelse, at Retten i den appellerede doms præmis 85 begik en logisk fejl ved at retfærdiggøre anvendelsen af artikel 65, stk. 1, KS med reglen om retsreglers tidsmæssige anvendelse, hvorefter materielle bestemmelser, som var gældende på tidspunktet for de faktiske omstændigheder, finder anvendelse. Den tidsmæssige anvendelse af en bestemmelse, der er udløbet, ville nemlig forudsætte, at Kommissionen ville have bevaret sin beføjelse til at anvende bestemmelser i den omhandlede retsorden, hvilket ikke er tilfældet her.

- ⁶¹ Appellanten har for det femte gjort gældende, at den appellerede dom tilsidesatte de staters suverænitet, der har undertegnet EKSF-trakaten, eftersom beføjelsen til at pålægge sanktioner inden for de berørte områder i forbindelse med traktatens udløb burde have været ført tilbage til medlemsstaterne, idet de undertegnende stater alene havde overdraget beføjelsen til at pålægge sanktioner til Kommissionen indtil dette udløbstidspunkt.
- ⁶² For det sjette har appellanten gjort gældende, at Retten for det første i præmis 57 ff. med urette henviste til dommen i sagen González y Díez mod Kommissionen. Selv hvis det antages, at denne dom var velbegrundet, blev den afsagt på statsstøtteområdet. På kartelområdet pålægger princippet om ingen straf uden lov imidlertid strengere regler for bødepåleggelsen.
- ⁶³ For det andet fastslog Retten, at den konkurrencefordrejning, der følger af en tilsidesættelse af statsstøttereglerne, ligeledes kan have virkning efter EKSF-traktatens udløb. Ifølge appellanten vedrører nærværende sag derimod en overtrædelse af artikel 65 KS, som var bragt til ophør i januar 1998, og som dermed ikke længere på det tidspunkt, da bøden blev pålagt den 20. december 2006, havde nogen virkning, som alene påleggelsen af en bøde havde kunnet fjerne.
- ⁶⁴ Med det første led af det tredje anbringende har appellanten gjort gældende, at Retten ved at fastslå, at det af den anfægtede beslutning fremgik, at Kommissionen havde til hensigt at sammenholde artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 med artikel 65, stk. 1, KS, tilsidesatte »princippet om hjemmelsgrundlagets bestemthed«, som kræver, at en sanktion kun kan pålægges i henhold til en klar og utvetydig hjemmel, der fastsætter en sanktion i det foreliggende tilfælde. Artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 fastsætter dog sanktioner ikke i tilfælde af tilsidesættelsen af artikel 65, stk. 1, KS, men alene i tilfælde af tilsidesættelsen af artikel 81 EF og 82 EF.

2. Domstolens bemærkninger

- ⁶⁵ Indledningsvis bemærkes først og fremmest, at enhver aftale, som svarer til de faktiske omstændigheder, der er fastsat i artikel 65, stk. 1, KS, og som er indgået eller opfyldt før EKSF-traktatens udløb den 23. juli 2002, til og med denne dato kunne give anledning til en beslutning fra Kommissionen om at pålægge virksomheder, som havde deltaget i denne aftale eller dens opfyldelse, bøder på grundlag af artikel 65, stk. 5, KS.
- ⁶⁶ Det bemærkes dernæst, at enhver aftale, som svarer til de faktiske omstændigheder, der er fastsat i artikel 65, stk. 1, KS, som er indgået eller opfyldt i perioden fra den 24. juli 2002 til den 30. november 2009, kunne give anledning til en sådan beslutning fra Kommissionen på grundlag af artikel 81 EF og artikel 15, stk. 2, litra a), i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i [EF-traktatens artikler 81 og 82] (EFT 1959-1962, s. 81) eller artikel 23, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1/2003.
- ⁶⁷ Endelig er det ligeledes ubestridt, at enhver aftale, der svarer til de faktiske omstændigheder, der er fastsat i artikel 65, stk. 1, KS, som er indgået eller opfyldt fra den 1. december 2009, kan give anledning til en sådan beslutning fra Kommissionen på grundlag af artikel 101 TEUF og artikel 23, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1/2003.
- ⁶⁸ I den foreliggende sag anfægter appellant en del af det væsentlige Rettens konstatering om, at Kommissionen ved den anfægtede beslutning, der er vedtaget efter den 23. juli 2002 på grundlag af artikel 65, stk. 1 og 5, KS, sammenholdt med artikel 7, stk. 1, og artikel 23, stk. 2, litra a), i forordning nr. 1/2003, kunne pålægge selskabet en bøde for i perioden før den 23. juli 2002 at have deltaget i indgåelsen og opfyldelsen af en aftale, der svarer til de faktiske omstændigheder, der er fastsat i artikel 65, stk. 1, KS.

- 69 Hvad for det første angår Kommissionens kompetence fastslog Retten i den appellerede doms præmis 74, at en bestemmelse, som er lovhjemmel for en retsakt, og som bemyndiger Den Europæiske Unions institution til at vedtage den pågældende retsakt, skal gælde på det tidspunkt, hvor retsakten udstedes, hvilket er tilfældet med artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003.
- 70 I den appellerede doms præmis 76-79 fastslog Retten, at EKSF-traktaten i henhold til artikel 305, stk. 1, EF udgjorde en *lex specialis*, der afveg fra den *lex generalis*, som EF-traktaten udgør, og at anvendelsesområdet for de generelle regler, der er fastsat i EF-traktaten, den 24. juli 2002 blev udvidet til sektorer, der oprindeligt var reguleret ved EKSF-traktaten, på grund af udløbet af EKSF-traktaten den 23. juli 2002.
- 71 Retten præciserede i den appellerede doms præmis 80-82, at den omstændighed, at EF-traktaten erstattede EKSF-traktaten som retlig ramme, er en del af enheden og kontinuiteten i Unionens retsorden og dennes formål, idet indførelsen og opretholdelsen af en ordning med fri konkurrence udgør et af de grundlæggende formål såvel med EF-traktaten som med EKSF-traktaten. Retten understregede herved, at begreberne aftaler og samordnet praksis i den forstand, hvori disse udtryk er anvendt i artikel 65, stk. 1, KS, svarede til de tilsvarende begreber om aftaler og samordnet praksis i artikel 81 EF, og at disse to bestemmelser var blevet fortolket på samme måde af Unionens retsinstanser.
- 72 Retten konkluderede således i den appellerede doms præmis 83 og 84, at det af hensyn til kontinuiteten i Unionens retsorden er nødvendigt, at Kommissionen hvad angår situationer, der opstod, mens EKSF-traktaten var gyldig, sikrer overholdelsen af de rettigheder og forpligtelser, som på daværende tidspunkt gjaldt for medlemsstaterne og borgerne ifølge EKSF-traktaten, og at artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 derfor skal fortolkes således, at Kommissionen også efter den 23. juli 2002 kan pålægge bøder for karteller, som er indgået inden for de sektorer, der er omfattet af EKSF-traktatens materielle og tidsmæssige anvendelsesområde.

- 73 Disse betragtninger er ikke behæftet med nogen retlig fejl. Det fremgår således af retspraksis, at der ved lovændringer i overensstemmelse med et princip, som er fælles for medlemsstaternes nationale retsordener, og som går helt tilbage til romerretten, medmindre lovgiver har udtrykt vilje til det modsatte, skal skabes sikkerhed for kontinuiteten i de retlige strukturer, og at dette princip finder anvendelse på en ændring af EU-rettens primære ret (jf. i denne retning dom af 25.2.1969, sag 23/68, Klomp, Sml. 1969, s. 21; org.ref.: Rec. s. 43, præmis 13).
- 74 Som Kommissionen med rette har anført, er der intet holdepunkt for at antage, at unionslovgiver har ønsket, at former for samordnet praksis, som er forbudt i henhold til EKSF-traktaten, kan undrages anvendelsen af enhver sanktion efter udløbet af sidstnævnte traktat.
- 75 Som det nemlig for det første fremgår af nærværende doms præmis 55, har appallanten selv understreget, at Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer havde givet tilsagn om at træffe alle de foranstaltninger, der var nødvendige som følge af den omhandlede traktats udløb. For det andet har Kommissionen præciseret, at den kun skulle fremsætte forslag til overgangsbestemmelser, hvis et sådant skridt ansås for nødvendigt, og at den i forhold til de gældende almindelige retsprincipper anså, at en sådan nødvendighed ikke forelå på det kartelretlige område.
- 76 Det følger heraf, at det ikke er noget gyldigt argument, appallanten fremfører, om at der mangler overgangsbestemmelser på området.
- 77 Desuden fremgår det af konstateringerne i denne doms præmis 65-67, at den omstændighed, at EF-traktaten træder i stedet for EKSF-traktaten, og at EUF-traktaten træder i stedet for EF-traktaten med henblik på at sikre en fri konkurrence, garanterer, at enhver adfærd, som svarer til de faktiske omstændigheder, der er fastsat i artikel 65, stk. 1, KS, som har fundet sted før eller efter den 23. juli 2002, har kunnet og fortsat kan sanktioneres af Kommissionen.

- 78 Det ville under disse omstændigheder være i strid med traktaternes formål og indbyrdes sammenhæng og uforeneligt med unionsretsordenens kontinuitet, at Kommissionen skulle være uden beføjelser til at sikre en ensartet fortolkning af retsforskrifter i tilknytning til EKSF-traktaten, som fortsat har retsvirkninger selv efter udløbet af denne (jf. i denne retning dom af 18.7.2007, sag C-119/05, Lucchini, Sml. I, s. 6199, præmis 41).
- 79 For det andet er det med rette, at Retten i denne forbindelse i den appellerede doms præmis 85, 86 og 89 fastslog, at de materielle bestemmelser i artikel 65, stk. 1 og 5, KS af hensyn til overholdelsen af principperne for den tidsmæssige anvendelse af bestemmelserne, retssikkerhedsprincippet og princippet om beskyttelse af den berettigede forventning skal anvendes på de faktiske omstændigheder i den foreliggende sag, som er omfattet af denne bestemmelses materielle og tidsmæssige anvendelsesområde.
- 80 I det omfang appellanten gør gældende, at den anfægtede beslutning tilsidesætter princippet om ingen straf uden lov og et påstået »princip om bestemtthed«, navnlig for så vidt som hverken forordning nr. 1/2003 eller artikel 83 EF henviser til artikel 65 KS, skal det påpeges, at princippet om, at strafbare forhold og straffe skal have lov-hjemmel (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), sådan som fastsat i artikel 49, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, kræver, at en unionsregulering klart skal definere overtrædelserne og sanktionerne (jf. i denne retning dom af 3.5.2007, sag C-303/05, *Advocaten voor de Wereld*, Sml. I, s. 3633, præmis 49 og 50).
- 81 Desuden forudsætter retssikkerhedsprincippet, at en sådan regulering giver de berørte mulighed for at få et nøjagtigt kendskab til omfanget af de forpligtelser, der derved pålægges dem, og at de ikke kan være i tvivl om deres rettigheder og forpligtelser og skal kunne handle derefter (dom af 10.3.2009, sag C-345/06, *Heinrich*, Sml. I, s. 1659, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).

- 82 Det bør herved understreges, at på tidspunktet for de faktiske omstændigheder indeholdt artikel 65, stk. 1 og 5, KS et klart retsgrundlag for den sanktion, som er blevet pålagt i den foreliggende sag, således at appellanten ikke kunne være uvidende om konsekvenserne af selskabets adfærd. Desuden fremgår det af konstateringerne i denne doms præmis 65-67, at samme adfærd også senere på ethvert tidspunkt kunne sanktioneres af Kommissionen.
- 83 For så vidt som traktaterne før det materielle tidspunkt klart definerede overtrædelserne og arten og omfanget af de sanktioner, som kunne pålægges herfor, tilsigter nævnte principper ikke at sikre virksomhederne, at efterfølgende ændringer af retsgrundlaget og de processuelle bestemmelser vil gøre det muligt for dem at unddrage sig enhver sanktion vedrørende deres tidligere overtrædelser.
- 84 Det bemærkes i øvrigt, at Kommissionen inden udløbet af EKSF-traktaten anførte, at det ikke ville være muligt at unddrage sig en sådan sanktion, idet den i punkt 31 i sin meddelelse om visse aspekter ved behandlingen af konkurrencesager efter EKSF-traktatens udløb, vedtaget den 18. juni 2002, anførte, at hvis den påviser en overtrædelse på et område, der er omfattet af EKSF-traktaten, vil de materielle regler, der finder anvendelse, uanset tidspunktet være de gældende regler på det tidspunkt, hvor de forhold, der indebærer overtrædelse, fandt sted, og at det hvad angår proceduren er EF-reglerne, der finder anvendelse efter EKSF-traktatens udløb.
- 85 Desuden er *lex mitior*-princippet i den foreliggende sag ikke til hinder for anvendelsen af artikel 65, stk. 5, KS, eftersom den bøde, som er blevet pålagt i henhold til den anfægtede beslutning under alle omstændigheder ligger under den grænse, som er fastsat i artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 for pålæggelse af en bøde på grund af en tilsidesættelse af Unionens konkurrenceregler.

- ⁸⁶ Det følger af de ovenstående betragtninger, at en virksomhed, som udviser påpasselighed, og som befinder sig i den situation, som den appellanten befandt sig i, på intet tidspunkt kunne være uvidende om konsekvenserne af dens adfærd eller have tiltro til, at det forhold, at EF-traktaten har efterfulgt EKSF-traktaten som retlig ramme, ville bevirke, at den kunne unddrage sig enhver sanktion for tilsidesættelser af artikel 65 KS, som den havde begået tidligere.
- ⁸⁷ Hvad angår retsgrundlaget og de processuelle bestemmelser, som finder anvendelse, fastslog Retten ligeledes med rette i den appellerede doms præmis 84 og 87, at Kommissionens kompetence til ved den anfægtede beslutning at pålægge den omhandlede bøde fulgte af artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, og at proceduren skulle gennemføres i overensstemmelse med denne forordning.
- ⁸⁸ Det fremgår således af retspraksis, at en bestemmelse, som udgør hjemmel for en retsakt, og som bemyndiger EU-institutionen til at vedtage den pågældende retsakt, skal være gældende på det tidspunkt, hvor retsakten udstedes (jf. i denne retning dom af 4.4.2000, sag C-269/97, Kommissionen mod Rådet, Sml. I, s. 2257, præmis 45), og at processuelle regler almindeligvis antages at finde anvendelse på ikrafttrædelsestidspunktet (jf. i denne retning dom af 12.11.1981, forenede sager 212/80-217/80, Meridionale Industria Salumi m.fl., Sml. s. 2735, præmis 9, og af 23.2.2006, sag C-201/04, Molenbergnatie, Sml. I, s. 2049, præmis 31).
- ⁸⁹ Det bemærkes desuden, at Kommissionens anvendelse af forordning nr. 1/2003 ikke har formindsket, men snarere har udvidet de processuelle garantier, som i henhold til EKSF-traktaten gælder for retsforfulgte virksomheder, hvilket appellanten i øvrigt ikke bestrider.
- ⁹⁰ Det følger heraf, at Retten uden at begå en retlig fejl i den appellerede doms præmis 87 og 89 kunne konkludere, dels at Kommissionens kompetence til ved den anfægtede beslutning at pålægge den omhandlede bøde fulgte af artikel 23, stk. 2, i forordning

nr. 1/2003, og at proceduren skulle gennemføres i medfør af denne forordning, dels at den materielle ret, som fastsatte den sanktion, som skulle anvendes, var artikel 65, stk. 1 og 5, KS.

- ⁹¹ Det første appelanbringende og det første led af det tredje appelanbringende skal følgelig forkastes.

B — Det andet anbringende og det andet led af det tredje anbringende

1. Første led af det andet anbringende vedrørende en retlig fejl i forbindelse med Rettens fortolkning af præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen

a) Parternes argumenter

- ⁹² Retten fastslog ifølge appellanten med urette, at Domstolen i præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen tilregnede appellanten ansvaret for de af Thyssen Stahl begåede overtrædelser. Ifølge appellanten afviste Domstolen tværtimod med en supplerende begrundelse at tilregne appellanten dette ansvar. Den processuelle sammenhæng, som Retten henviste til til støtte for sin fortolkning, giver ikke mulighed for at give ordlyden af den førnævnte præmis 88 et andet indhold. For at fastholde sin fortolkning havde Retten skullet fremsætte en begæring om fortolkning i henhold til artikel 102 i Domstolens procesreglement.

- 93 Eftersom den nævnte præmis 88 desuden henviser til samtlige de erklæringer, som er nævnt i samme doms præmis 85 og 86, og inddrager dem i et og samme ræsonnement, finder appellanten det uforståeligt, at Retten udelukkede erklæringen af 23. juli 1997. I det omfang Retten ikke mente, at denne erklæring kunne være omfattet, fordi den ikke vedrørte Thyssen Stahls aktiviteter, har appellanten ligeledes gjort gældende, at denne erklæring netop vedrørte dette selskabs aktiviteter.
- 94 Endelig hvad angår den appellerede doms begrundelse om, at Domstolen ikke ville have nogen anledning til at tage stilling til det andet og tredje kontraappellanbringende, hvis præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen skulle have været fortolket som foreslået af appellanten, har appellanten understreget, at Unionens retsinstanser regelmæssigt udtaler sig om andre anbringender end dem, de tiltræder.

b) Domstolens bemærkninger

- 95 Det skal indledningsvis bemærkes, at Domstolen i præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen fastslog, at det hvad angik de påståede særlige omstændigheder, som Kommissionen havde gjort gældende, og som var nævnt i denne doms præmis 79, var tilstrækkeligt indledningsvis at bemærke, at appellanten ikke var Thyssen Stahls økonomiske efterfølger, da Thyssen Stahl fortsat eksisterede som en særskilt juridisk person indtil tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, og at de koordinerede handlinger, som Thyssen Stahl og appellansens adfærd efter den 1. januar 1995 kunne betegnes som, ikke i tilstrækkelig grad berettigede, at appellanten blev gjort ansvarlig for Thyssen Stahls adfærd før dette tidspunkt, hvilket fulgte af det princip, der var gengivet i denne doms præmis 82, hvorefter en juridisk person kun bør forfølges for omstændigheder, som den pågældende individuelt kritiseres for. Domstolen tilføjede, at det hvad angik de af appellanten fremsatte erklæringer om Thyssen Stahls aktiviteter i løbet af den administrative procedure allerede

i samme doms præmis 85 og 86 var anført, at de ikke berettigede, at appellanten blev pålagt ansvaret for Thyssen Stahls adfærd før dette tidspunkt.

- ⁹⁶ I den appellerede doms præmis 118 fastslog Retten, at den af appellanten indbragte appel, der gav anledning til dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen, ikke havde vedrørt Rettens vurdering af overflyttelsen af Thyssen Stahls ansvar til appellant. Rettens konstatering heraf i denne appellerede dom er ikke bestridt i nærværende appel.
- ⁹⁷ I den appellerede doms præmis 119-121 bemærkede Retten, at Kommissionen som svar på førnævnte appel havde indgivet kontraappel, hvorved Kommissionen bl.a. gjorde gældende, at visse bevisdokumenter var blevet urigtigt gengivet, og at der var foretaget en urigtig retsanvendelse ved bedømmelsen af den omhandlede ansvars-overførsel. Retten præciserede, at det var fortolkningen af Domstolens svar i præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen på dette kontraappellanbringende, som var genstand for parternes argumentation. Retten mente, at denne fortolkning var forbundet med nævnte anbringendes rækkevidde og Kommissionens præcise argumentation til støtte herfor.
- ⁹⁸ I den appellerede doms præmis 122 fandt Retten, at det af præmis 73-79 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen fulgte, at Kommissionen ved det første anbringende i kontraappellen ikke ville anfægte Rettens anerkendelse af den omtvistede ansvarsoverførsel på baggrund af erklæringen af 23. juli 1997, men udelukkende Rettens efterfølgende konklusion, hvorefter nævnte erklæring ikke kunne fortolkes, som om den også indeholdt et afkald fra appellantens side på retten til at blive hørt om de Thyssen Stahl foreholdte faktiske omstændigheder.

- 99 I den appellerede doms præmis 126-128 fandt Retten, at Domstolen i præmis 81 og 82 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen henviste til og stadfæstede Rettens konklusion, hvorefter erklæringen af 23. juli 1997 ikke medførte, at appellant havde givet afkald på sin høringsret, og at Domstolen i præmis 83-86 i denne dom havde undersøgt og forkastet Kommissionens argument om Rettens manglende hensyntagen til andre beviselementer i forbindelse med den nævnte erklæring og den heraf følgende urigtige gengivelse heraf. Ifølge Retten havde Domstolen således i den ovennævnte doms præmis 87 konkluderet, at Retten hverken havde gengivet erklæringen af 23. juli 1997 eller de andre beviselementer urigtigt.
- 100 I den appellerede doms præmis 129 fremhævede Retten, at det eneste formål med præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen var for Domstolen at undersøge og forkaste »et andet af Kommissionens argumenter om tilstedeværelsen af særlige omstændigheder, hvorefter [appellanten] angiveligt er [Thyssen Stahls] økonomiske efterfølger, [hvorefter] de to operatører åbenbart koordinerede handlinger, og [hvorefter appellant] afgav erklæringer i [Thyssen Stahls] navn under den administrative procedure«.
- 101 I den appellerede doms præmis 131-135 fandt Retten i lyset af formålet med Kommissionens første kontraappellanbringende, at det af en gennemgang af tredje sætning i præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen fremgik, at denne sætning begrænsede sig til at henvise til behandlingen i denne doms præmis 85 og 86 af appellantens andre erklæringer under den administrative procedure om Thyssen Stahls handlinger end erklæringen af 23. juli 1997, nemlig appellantens svar på de to klagepunktsmeddelelser og selskabets skrivelse af 17. december 1996.
- 102 Henset til disse betragtninger, konkluderede Retten i den appellerede doms præmis 136, at den af appellant anlagte fortolkning af den nævnte præmis 88 »ville indebære, at Domstolen uden begrundelse og blot ved henvisning ændrer en konstatering af en tilsidesættelse af retten til høring til en konklusion om ansvarsoverflytelse, hvilket ikke kan tillades«, og i dommens præmis 138 forkastede Retten følgelig

appellantens tredje anbringende, idet det beroede på en urigtig fortolkning af samme præmis 88.

- 103 Disse betragtninger, der følger af den appellerede dom, er ikke behæftet med nogen retlig fejl. I modsætning til det af appellantens påståede konstaterede Retten nemlig for det første ikke i den appellerede dom, at Domstolen i præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen accepterede, at appellant blev tilregnet ansvaret for de af Thyssen Stahl begåede overtrædelser. Tværtimod konstaterede Retten i den appellerede doms præmis 118 og 122, dels at den af appellant indbragte appel, der gav anledning til dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen, ikke vedrørte Rettens vurdering af, at ansvaret for den Thyssen Stahl foreholdte overtrædelse blev overført på appellant, dels at præmis 88 i sidstnævnte dom vedrørte Kommissionens kontraappel, som heller ikke anfægtede en sådan ansvarsoverførsel.
- 104 Som Retten med føje påpegede, tog Domstolen i præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen specifikt stilling til Kommissionens argumenter, som var anført i samme doms præmis 79. Denne præmis begrænser sig dog til at sammenfatte argumenterne i kontraappellens punkt 84-87, som henviser til kontraappellens punkt 60-64.
- 105 I denne henseende fremgår det af sagsakten, at alle de af Kommissionen fremførte argumenter til disse punkter i kontraappellen udelukkende tog sigte på appellantens andre erklæringer under den administrative procedure end erklæringen af 23. juli 1997.
- 106 Det følger heraf, at hverken Kommissionen eller appellant for Domstolen har fremført muligheden af på grundlag af erklæringen af 23. juli 1997 at pålægge appellant

ansvaret for Thyssen Stahls omtvistede adfærd. Desuden fastslog Domstolen i den omhandlede doms præmis 83, at det skulle efterprøves, om der forelå andre bevis-elementer end den nævnte erklæring. Referencen i sidste sætning af dommens præmis 88 til de i samme doms præmis 85 og 86 nævnte erklæringer var følgelig udelukkende en henvisning til appellantens andre erklæringer end erklæringen af 23. juli 1997.

¹⁰⁷ Det følger heraf, at første led af andet appelanbringende skal forkastes.

2. Det første argument, der er gjort gældende til støtte for det andet led af det andet anbringende vedrørende Rettens tilsidesættelse af princippet om den materielle retskrafts rækkevidde og tilsidesættelsen af retten til forsvar

a) Formaliteten vedrørende dette argument

i) Parternes argumenter

¹⁰⁸ Kommissionen har gjort gældende, at appellantens argumentation modsiger de bemærkninger, denne har fremført i første instans, hvor den gjorde gældende, at Unions retsinstanser allerede havde taget endelig stilling til spørgsmålet om ansvars-overførslen. Kommissionen er derfor af den opfattelse, at dette argument er nyt, og at det på denne baggrund ikke kan realitetsbehandles i forbindelse med appellen.

ii) Domstolens bemærkninger

- 109 Det følger af den appellerede doms præmis 105-109, at appellanten med sit fjerde anbringende, som denne påberåbte sig for Retten til støtte for sin påstand om annullation af den anfægtede beslutning, gjorde gældende, at erklæringen af 23. juli 1997 ikke kunne indebære en overførsel af ansvaret for Thyssen Stahls omtvistede adfærd på appellanten.
- 110 Det fremgår imidlertid, at appellanten havde gjort dette anbringende gældende for det tilfælde, at Retten skulle forkaste den fortolkning af præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen, som appellanten gjorde gældende inden for rammerne af sit tredje anbringende, og for det tilfælde, at hverken denne dom eller dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen i denne henseende skulle blive tillagt nogen retskraft.
- 111 I den appellerede doms præmis 139-147 forkastede Retten dette fjerde anbringende uden at have efterprøvet realiteten, idet den støttede ret på den retskraft, der var knyttet til Rettens konstatering i præmis 62 i dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen, hvorefter Kommissionen under hensyntagen til erklæringen af 23. juli 1997 undtagelsesvis havde ret til at pålægge appellanten ansvaret for den omtvistede adfærd.
- 112 Følgelig kan appellanten ikke være afskåret fra i appellen at drage den vurdering i tvivl, som Retten for første gang anlagde i den appellerede dom, og som udgjorde grundlaget for, at den forkastede det fjerde anbringende, som appellanten havde påberåbt sig til støtte for påstanden om den anfægtede beslutnings annullation.

- 113 Det første argument, som er gjort gældende til støtte for det andet led af det andet appelanbringende, kan følgelig antages til realitetsbehandling.

b) Realiteten

i) Parternes argumenter

- 114 Appellanten har for det første gjort gældende, at Retten tilsidesatte princippet om den materielle retskraft. Eftersom det af dette princip følger, at det ikke er muligt at indlede et nyt søgsmål om samme sagsgenstand, kan rækkevidden af dette princip ikke gå videre end sagens genstand i det ældre søgsmål. Da sagens genstand defineres af påstandene og de tilgrundliggende faktiske omstændigheder, vedrører dette princip i tilfælde af, at det er en administrativ afgørelse, der anfægtes, udelukkende den anfægtede beslutning. Ifølge appellanten følger det heraf, at princippet om den materielle retskraft ikke kan være til hinder for et søgsmål til prøvelse af en ny beslutning, uanset om de to omhandlede beslutninger vedrører samme genstand.
- 115 I det foreliggende tilfælde vedrører princippet om den materielle retskraft derfor under alle omstændigheder kun den oprindelige beslutning. Spørgsmålet om, hvorvidt appellanten kan tilregnes Thyssen Stahls adfærd, skal derfor ifølge appellanten i den anfægtede beslutning undersøges på ny. Appellanten har i denne henseende anført, at denne i de tidligere søgsmål havde begrænset sig til at påberåbe sig tilsidesættelsen af retten til forsvar. Den af Retten anlagte fortolkning af princippet om den materielle retskraft vil således fratage appellanten muligheden for at gøre anbringender gældende, som den endnu ikke havde gjort gældende.

- 116 Desuden er appellanten af den opfattelse, at de faktiske omstændigheder vedrørende den påståede overførsel af ansvaret for Thyssen Stahls adfærd på appellanten havde ændret sig i perioden mellem den oprindelige beslutning og den anfægtede beslutning, fordi appellanten havde trukket erklæringen af 23. juli 1997 tilbage. I modsætning til, hvad Retten fastslog i den appellerede doms præmis 147, kan en senere ændring af de faktiske eller retlige omstændigheder dog aldrig tilsidesættes af princippet om den materielle retskraft.
- 117 Appellanten har for det andet gjort gældende, at den af Retten anlagte fortolkning af princippet om den materielle retskraft udgør en tilsidesættelse af retten til forsvaret. Eftersom den oprindelige beslutning blev annulleret, fordi høringsretten ikke var blevet overholdt i forbindelse med, at Thyssen Stahls adfærd var blevet tilregnet appellanten, er appellanten af den opfattelse, at denne høringsret bør garanteres under den nye sag. Hvis appellanten alene på grundlag af den materielle retskraft kunne blive pålagt ansvaret for den nævnte adfærd, ville den ikke have nogen interesse i at iværksætte et nyt søgsmål, eftersom høringsretten således ville være uden indhold.
- 118 Kommissionen har gjort gældende, at det af fast retspraksis følger, at den materielle retskraft vedrører de faktiske og retlige omstændigheder, som den pågældende dom rent faktisk eller nødvendigvis har taget stilling til. Kommissionen har præciseret, at såvel søgsmålet til prøvelse af den oprindelige beslutning som det søgsmål, der førte til den appellerede dom, har krævet en behandling af spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen på grundlag af erklæringen af 23. juli 1997 kunne pålægge appellanten ansvaret for den af Thyssen Stahl begåede overtrædelse.
- 119 Denne erklæring havde derfor været genstand for disse søgsmål, og i præmis 59 og 62 i dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen havde Retten taget stilling til den omhandlede ansvarspålæggelse, hvilket ikke var blevet bestridt inden for rammerne af appellen af denne dom, og Domstolen stadfæstede desuden realiteten i denne afgørelse. Da Kommissionen i henhold til artikel 233 EF er forpligtet til at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige

foranstaltninger, har den været forpligtet til at tage hensyn til disse konstateringer. Da den anfægtede beslutning blev truffet i samme administrative procedure som den, der førte til, at den oprindelige beslutning blev truffet, kan appellanten desuden ikke fremføre forskellige påstande i forhold til de samme faktiske omstændigheder.

¹²⁰ I øvrigt har Kommissionen påpeget, at hvis den materielle retskraft kun kan rejses som indsigelse i forhold til et nyt annullationssøgsmål til prøvelse af den samme beslutning, ville denne indsigelse kun være aktuel, hvis beslutningen stadfæstes i det første søgsmål. Dette princip vil dog også finde anvendelse i tilfælde af annullation på grund af procedurefejl, når visse spørgsmål er blevet afgjort i denne henseende.

¹²¹ Ifølge Kommissionen var den tilbagetrækning af erklæringen af 23. juli 1997, som første gang fandt sted under retsmødet for Retten, ikke længere juridisk mulig, fordi den anfægtede beslutning var blevet truffet i mellemtiden. Ansvarspådragelsen kan følgelig ikke længere udelukkes som grundlag for denne beslutning. Desuden modsiges appellanten sig selv, når den samtidigt påstår, at retskraften kun vedrører konsekvenserne af tidligere domme om den oprindelige beslutning, og at Domstolen i præmis 88 i dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen endeligt havde fastslået, at appellanten ikke var ansvarlig i henhold til materiel ret.

¹²² Da den endelige beslutning blev annulleret på grund af procedurefejl, kræver den gyldige pådragelse af Thyssen Stahls ansvar endelig ikke, at høringsretten bevilliges, eftersom appellanten selv havde erklæret, at denne ville påtage sig dette ansvar, idet appellanten kendte til konsekvenserne af sin erklæring.

ii) Domstolens bemærkninger

¹²³ Domstolen har gentagne gange fastslået, dels at der frem for alt må erindres om vigtigheden af retskraftprincippet både inden for Unionens retsorden og i de nationale retsordener (dom af 30.9.2003, sag C-224/01, Köbler, Sml. I, s. 10239, præmis 38, af 16.3.2006, sag C-234/04, Kapferer, Sml. I, s. 2585, præmis 20, og af 29.6.2010, sag C-526/08, Kommissionen mod Luxembourg, Sml. I, s. 6151, præmis 26), dels at retskraften kun vedrører de faktiske og retlige omstændigheder, som den pågældende retsafgørelse rent faktisk eller nødvendigvis har taget stilling til (dommen i sagen Kommissionen mod Luxembourg, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).

¹²⁴ I det foreliggende tilfælde skal det fastslås, at Retten i præmis 62 i dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen fastslog følgende:

»Det er ubestridt, at Kommissionen i lyset af den af [appellanten] fremsatte erklæring af 23. juli 1997 undtagelsesvis var berettiget til at pålægge sidstnævnte ansvaret for Thyssen Stahls overtrædelser i perioden fra december 1993 til den 1. januar 1995. Det bemærkes, at en sådan erklæring, der bl.a. afhænger af særlige økonomiske hensyn, der er forbundet med fusioner mellem virksomheder, indebærer, at den juridiske person, som har fået overdraget ansvaret for en anden juridisk persons aktiviteter efter tidspunktet for overtrædelserne som følge af nævnte aktivitet, er ansvarlig for overtrædelserne, selv om det i princippet påhviler den fysiske eller juridiske person, som ledte den pågældende virksomhed på tidspunktet for overtrædelserne, at stå til ansvar for overtrædelserne.«

¹²⁵ Det følger heraf, at Retten i den nævnte præmis 62 i dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen har taget stilling til lovligheden af overførslen af ansvaret for den omhandlede ulovlige adfærd på baggrund af erklæringen af 23. juli 1997.

- 126 I den appellerede doms præmis 139 og 140 fastslog Retten, at dette retlige punkt følgelig havde retskraft, eftersom Unionens retsinstanser rent faktisk havde truffet afgørelse herom.
- 127 Som det fremgår af nærværende doms præmis 115, har appellantens imidlertid gjort gældende, at denne i de sager, der gav anledning til dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen og til dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen, havde begrænset sig til at påberåbe sig tilsidesættelsen af retten til forsvar, og at den af Retten anlagte fortolkning af princippet om den materielle retskraft i den appellerede dom følgelig fratog appellantens muligheden for at påberåbe sig anbringender, som den endnu ikke havde gjort gældende.
- 128 Det skal i denne henseende fastslås, at Retten selv i præmis 51 i dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen konstaterede, at appellantens havde begrænset sig til at gøre gældende, at »dens ret til at blive hørt vedrørende den adfærd, som Thyssen Stahl kritiseres for, ikke [var] blevet overholdt«, og at appellantens »som køber [havde] accepteret at påtage sig ansvaret for overtrædelser, der måtte være begået af [Thyssen Stahl]«. Desuden understregede Retten i den nævnte doms præmis 62, at overførslen af Thyssen Stahls ansvar til appellantens gennem erklæringen af 23. juli 1997 var ubestridt.
- 129 Under disse omstændigheder skal det fastslås, at lovligheden af den ansvarsoverførsel, der skete ved erklæringen af 23. juli 1997, ikke var genstand for det søgsmål, der gav anledning til dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen.
- 130 Henset til de argumenter, der i denne sag blev fremført for Retten, begrænsede Rettens opgave sig nemlig til at vurdere, hvorvidt appellantens ved at afgive erklæringen af 23. juli 1997 havde givet afkald på sin ret til at blive hørt specielt i forhold til Thyssen Stahl ulovlige adfærd.

- 131 Uanset at Retten inden for rammerne af denne vurdering skulle fastslå indholdet af den nævnte erklæring og derfor kunne konstatere, at erklæringen havde til formål at gennemføre denne ansvarsoverførsel, påhvilede det ikke Retten at tage stilling til lovligheden af denne overførsel, da den i givet fald ville træffe afgørelse ultra petita.
- 132 Det følger heraf, at eftersom spørgsmålet om lovligheden af den nævnte ansvarsoverførsel i henhold til erklæringen af 23. juli 1997 ikke var blevet forelagt Retten, udgør konstateringen i præmis 62 i dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen et obiter dictum, der er afgivet uden for rammerne af det søgsmål, der er blevet indbragt for Retten, og som derfor hverken rent faktisk eller nødvendigvis har taget stilling til et retligt spørgsmål. Konstateringen kan således ikke være omfattet af den materielle retskraft.
- 133 I nærværende doms præmis 96 og 102-106 er det desuden blevet fastslået, at hverken appellantens appel eller Kommissionens kontraappel, der gav anledning til dommen i sagen ThyssenKrupp mod Kommissionen, har berørt spørgsmålet om lovligheden af ansvarsoverførslen gennem erklæringen af 23. juli 1997. Følgelig har Domstolen endnu aldrig taget stilling til dette retlige spørgsmål.
- 134 Henset til disse betragtninger, skal det fastslås, at Retten begik en retlig fejl, da den i den appellerede doms præmis 139-145 fastslog, at Rettens vurdering af lovligheden af den nævnte ansvarsoverførsel i præmis 62 i dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen var omfattet af den materielle retskraft.
- 135 Det følger af det foregående, at det første argument, der er gjort gældende til støtte for det andet led af det andet appelanbringende, bør tiltrædes, uden at det er nødvendigt at behandle de andre af appellantens fremførte argumenter.

- 136 Det skal imidlertid bemærkes, at selv om det fremgår af en doms præmisser, at Retten tilsidesatte EU-retten, men konklusionen er baseret på andre retlige grunde, må appellen forkastes (jf. dom af 13.7.2000, sag C-210/98 P, Salzgitter mod Kommissionen, Sml. I, s. 5843, præmis 58).
- 137 Det skal i denne henseende påpeges, at Retten ved at fastslå, at Rettens vurdering af lovligheden af den omhandlede ansvarsoverførsel i præmis 62 i dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen var omfattet af den materielle retskraft, forkastede det fjerde for denne fremførte anbringende, som vedrørte lovligheden af denne ansvarsoverførsel på grundlag af erklæringen af 23. juli 1997.
- 138 Under disse omstændigheder skal det andet argument, der er gjort gældende til støtte for det andet led af det andet appelanbringende, som nærmere bestemt gengiver det fjerde anbringende, som appellanten gjorde gældende for Retten, behandles.

3. Det andet argument, der er gjort gældende til støtte for det andet led af det andet anbringende og andet led af det tredje anbringende om, at der ikke er sket ansvarsoverførsel som følge af erklæringen af 23. juli 1997, og om tilsidesættelsen af »princippet om bestemthed«

a) Parternes argumenter

- 139 Med det andet argument, der er gjort gældende til støtte for det andet led af det andet anbringende, påpeger appellanten, at den for Retten og i overensstemmelse med retspraksis har gjort gældende, at den ikke som virksomhed, der indtræder i Thyssen

Stahls rettigheder og pligter, kan gøres ansvarlig, eftersom Thyssen Stahl fortsat eksisterer. I det omfang Retten har pålagt den dette ansvar på grundlag af erklæringen af 23. juli 1997, har appellanten gjort gældende, at den havde begrænset sig til at erklære, at den i civilretlig henseende påtog sig ansvaret for Thyssen Stahls gæld, og at denne erklæring — hvis den fortsat skulle finde anvendelse, hvad der ikke er tilfældet — ikke gør det muligt at pålægge det ansvar, der følger af retten om bøder.

¹⁴⁰ Appellanten har præciseret, at Kommissionen havde anmodet den om at afgive en erklæring uden at underrette appellanten om, at Kommissionen havde til hensigt at anvende denne erklæring til støtte for at pålægge den ansvaret for at betale bøden. Denne anmodning var blevet opfattet således, at den alene tog sigte på det civilretlige ansvar. Med henblik på at sætte en stopper for Kommissionens urigtige fortolkning af den nævnte erklæring foranledigede appellanten, at det i referatet af den mundtlige forhandling ved Retten blev optaget, at den trak erklæringen tilbage.

¹⁴¹ En sådan privat erklæring fra en virksomhed kan under alle omstændigheder ikke ifølge appellanten overføre ansvaret for en overtrædelse af kartellet, eftersom bøden udgør en sanktion, som offentlige myndigheder pålægger i henhold til lov, hvorunder også udpegelsen af den sanktionerede person henhører. Ifølge princippet *ius publicum privatorum pactis mutari non potest* kan hverken myndighederne eller virksomhederne fravige den retlige pligt til at betale bøden ved at overføre ansvaret.

¹⁴² Endelig er appellanten med det andet led af det tredje anbringende af den opfattelse, at Retten ved at fastslå, at det af den anfægtede beslutning fremgik, at Kommissionen havde støttet appellants ansvar på erklæringen af 23. juli 1997, tilsidesatte »princippet om bestemthed«, idet der ikke fandtes nogen indikation i *lex lata*, hvorefter en sådan privat erklæring fra en virksomhed ville kunne indebære, at ansvaret for at betale en bøde overføres, også eftersom rækkevidden og grænserne for en sådan overførsel ikke er defineret.

b) Domstolens bemærkninger

- ¹⁴³ Ifølge fast retspraksis er det som udgangspunkt den fysiske eller juridiske person, der ledte den pågældende virksomhed på det tidspunkt, hvor overtrædelsen blev begået, der er ansvarlig for overtrædelsen, selv om den på tidspunktet for vedtagelsen af den beslutning, hvorved overtrædelsen blev fastslået, ikke længere havde ansvaret for virksomhedens drift (domme af 16.11.2000, sag C-248/98 P, KNP BT mod Kommissionen, Sml. I, s. 9641, præmis 71, sag C-279/98 P, Cascades mod Kommissionen, Sml. I, s. 9693, præmis 78, sag C-286/98 P, Stora Kopparbergs Bergslags mod Kommissionen, Sml. I, s. 9925, præmis 37, og sag C-297/98 P, SCA Holding mod Kommissionen, Sml. I, s. 10101, præmis 27).
- ¹⁴⁴ For så vidt angår spørgsmålet om, under hvilke betingelser en enhed, som ikke er op-havsmand til overtrædelsen, alligevel kan pålægges sanktioner for denne, har Domstolen haft anledning til at præcisere, at dette tilfælde omfatter den situation, hvor den enhed, som har begået overtrædelsen, retligt — eller økonomisk — er ophørt med at eksistere, idet en sanktion pålagt en virksomhed, som ikke længere udøver økonomisk aktivitet, risikerer at miste sin afskrækkende virkning (dom af 11.12.2007, sag C-280/06, ETI m.fl., Sml. I, s. 10893, præmis 40).
- ¹⁴⁵ I det foreliggende tilfælde er det for det første ubestridt, at den enhed, som den omtvistede ulovlige adfærd tilregnes, på tidspunktet for de faktiske omstændigheder udgjorde en del af Thyssen Stahl og virkede under sidstnævntes kontrol. For det andet er det ubestridt, at Thyssen Stahl på tidspunktet, da den anfægtede beslutning blev truffet, fortsat eksisterede retligt og fortsat udøvede økonomisk aktivitet. Det følger heraf, at Kommissionen i overensstemmelse med den i nærværende doms præmis 143 og 144 nævnte retspraksis principielt skulle pålægge Thyssen Stahl den omhandlede bøde.

- 146 Det fremgår i denne henseende af sagsakten, at de af Kommissionen iværksatte processuelle skridt på grund af den omhandlede ulovlige adfærd oprindeligt var rettet mod Thyssen Stahl, og at Kommissionen, også efter at den omhandlede enhed var blevet overført til appellantten, fortsatte med at forfølge Thyssen Stahl for den nævnte adfærd.
- 147 Kommissionen har præciseret, at såvel appellantten som Thyssen Stahl, efter at den nævnte enhed var blevet overført til appellantten, over for Kommissionen havde insisteret på, at proceduren kun skulle være rettet mod appellantten. Kommissionen mente dog kun, at den mod Thyssen Stahl iværksatte forfølgelse kunne indstilles, hvis appellantten skriftligt påtog sig ansvaret for overtrædelsen.
- 148 Som det fremgår af selve ordlyden af erklæringen af 23. juli 1997, der er nævnt i denne doms præmis 15, udfærdigede appellantten denne erklæring som svar på anmodningen om skriftligt at påtage sig ansvaret for den ulovlige adfærd, som Thyssen Stahl var blevet foreholdt. Denne erklæring var nemlig ifølge sin egen ordlyd dels blev udfærdiget på Kommissionens anmodning og i forhold til den procedure, der var blevet iværksat til forfølgelse af det omhandlede kartel, dels vedrørte den appellantens ansvar for Thyssen Stahls adfærd som følge af overtagelsen af aktiviteterne i den omhandlede sektor.
- 149 Henset til denne ordlyd, bør appellantens påstande om, at Kommissionen havde anmodet den om at afgive en erklæring uden at underrette appellantten om, at Kommissionen havde til hensigt at anvende denne erklæring til støtte for at pålægge den ansvaret for at betale bøden, således at denne anmodning var blevet opfattet således, at den alene tog sigte på det civilretlige ansvar, forkastes. Det skal nemlig fastslås, at appellantten med denne erklæring udtrykkeligt bekræftede, at den som virksomhed, der udøvede økonomisk aktivitet, der var omfattet af kartellet, ville påtage sig ansvaret for den ulovlige adfærd i forhold til den bøde, som Kommissionen kunne pålægge inden for rammerne af de iværksatte processuelle skridt som følge af det nævnte kartel.

- 150 Under disse omstændigheder skal det i denne henseende fremhæves, at den retlige konsekvens af den ansvarsoverførsel, som appellanten påtog sig ved erklæringen af 23. juli 1997, var helt entydig og forudsigelig for appellanten, hvilket står i modsætning til det af denne påståede.
- 151 Det fremgår desuden af sagsakten, dels at Kommissionen støttede sig til denne erklæring for at pålægge appellanten den bøde, som principielt påhvilede Thyssen Stahl, dels at appellanten hverken i sit søgsmål til prøvelse af den oprindelige beslutning anfægtede dette juridiske skridt fra Kommissionens side, eller i sin appel til prøvelse af dommen i sagen Krupp Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen drog Rettens konstatering i denne doms præmis 62 — hvorefter Kommissionen, henset til den nævnte erklæring, undtagelsesvis var berettiget til at pålægge appellanten ansvaret for Thyssen Stahls overtrædelser — i tvivl.
- 152 Som Kommissionen har gjort gældende, viser det sig nemlig, at appellanten for første gang i svaret på klagepunktsmeddelelsen i forbindelse med den procedure, der førte til den anfægtede beslutning — og dermed på et tidspunkt, da der var indtrådt forældelse i forhold til at retsforfølge Thyssen Stahl for den ulovlige adfærd — hævdede, at denne ikke ved erklæringen af 23. juli 1997 påtog sig ansvaret for Thyssen Stahls ulovlige adfærd. Desuden erklærede appellanten for første gang under retsmødet for Retten i det søgsmål, der førte til den appellerede dom, at denne trak den nævnte erklæring tilbage.
- 153 Under disse særlige og specifikke omstændigheder i det foreliggende tilfælde, nemlig for det første den omstændighed, at den enhed, der tilhørte Thyssen Stahl, og som var aktiv på markedet for flade produkter af rustfrit stål, blev overdraget til appellanten, for det andet erklæringen af 23. juli 1997, hvorved appellanten udtrykkeligt bekræftede over for Kommissionen, at den som køber af den nævnte enhed ville påtage sig ansvaret for den ulovlige adfærd i forhold til den bøde, som Kommissionen kunne pålægge, for det tredje den omstændighed, at appellanten — uanset at denne ved

flere lejligheder havde haft muligheden — først rejste indsigelse mod den af Kommissionen anlagte fortolkning af den nævnte erklæring, da der var indtrådt forældelse i forhold til at retsforfølge Thyssen Stahl for den ulovlige adfærd, skal det fastslås, at Kommissionen kunne pålægge appellanten ansvaret for den ulovlige adfærd, som Thyssen Stahl var blevet foreholdt, og pålægge appellanten den omhandlede bøde.

- 154 I modsætning til det af appellanten påståede skal det desuden fastslås, at tilbage-
trækningen af erklæringen af 23. juli 1997 ikke længere var mulig på tidspunktet for
retsmødet for Retten. Indholdet af denne erklæring, som skulle gøre det muligt for
Kommissionen at pålægge appellanten den nævnte bøde i stedet for Thyssen Stahl,
var nemlig til hinder for en sådan mulighed på et tidspunkt, da Kommissionen på
grundlag af denne erklæring ved at træffe den anfægtede beslutning faktisk havde
pålagt appellanten en bøde.
- 155 Det skal i denne henseende præciseres, at den omstændighed, at erklæringen af
23. juli 1997 efterfølgende ikke længere kunne trækkes tilbage, ikke hindrer appel-
lanten i gennem søgsmål ved Unions retsinstanser at anfægte fortolkningen af erklæ-
ringens indhold — sådan som det fremgår af præmis 64-66 i dommen i sagen Krupp
Thyssen Stainless og Acciai speciali Terni mod Kommissionen — eller den udtryk-
kelige eller stiltiende erkendelse af faktiske eller retlige omstændigheder under den
administrative procedure for Kommissionen, eftersom denne erkendelse ikke kan
begrænse selve den adgang til at anlægge sag for Retten, som en fysisk eller juridisk
person råder over i henhold til artikel 230, stk. 4, EF (dom af 1.7.2010, sag C-407/08 P,
Knauf Gips mod Kommissionen, Sml. I, s. 6375, præmis 90).
- 156 På baggrund af det foregående skal det andet argument, der er gjort gældende til
støtte for det andet led af det andet appelanbringende, som nærmere bestemt gengi-
ver det fjerde anbringende, som appellanten gjorde gældende for Retten, og det andet
led af det tredje anbringende forkastes.

- 157 Under disse omstændigheder, og eftersom det af den appellerede doms præmisser fremgår, at EU-retten er blevet tilsidesat, men at dommens konklusion er baseret på andre retlige grunde, således at appellen må forkastes (jf. i denne retning dommen i sagen Salzgitter mod Kommissionen, præmis 58), er den af Retten begåede retlige fejl, som er konstateret i nærværende doms præmis 134, uden relevans ved undersøgelsen af nærværende appel.

C — Det fjerde anbringende vedrørende en tilsidesættelse af reglerne om forældelse

1. Parternes argumenter

- 158 Appellanten har gjort gældende, at Retten ved i den appellerede doms præmis 193-214 at forkaste dennes syvende anbringende tilsidesatte artikel 1, stk. 1, i Kommissionens beslutning nr. 715/78/EKSF af 6. april 1978 om forældelse af adgangen til at pålægge sanktioner og tvangsfuldbyrde disse inden for anvendelsesområdet for traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (EFT L 94, s. 22).
- 159 Appellanten er af den opfattelse, at eftersom denne bestemmelse fastsætter forældelsesfristen for retsforfølgning til fem år efter overtrædelsens ophør, og idet den omhandlede overtrædelse ophørte den 31. december 1994 med overdragelsen af Thyssen Stahls aktiviteter til appellanten, var overtrædelsen forældet i 1999. Appellanten har tilføjet, at hvis datoen for det nævnte ophør blev fastsat til datoen, da de andre deltagere bragte overtrædelsen til ophør, hvilket var i løbet af 1998, ville forældelsen være indtrådt i løbet af 2003. Appellanten har præciseret, at det samme ville være tilfældet under anvendelse af artikel 25 i forordning nr. 1/2003 eller af Rådets forordning (EØF) nr. 2988/74 af 26. november 1974 om forældelse af adgangen til at pålægge

økonomiske sanktioner inden for Det Europæiske Fællesskabs transport- og konkurrenceret og af adgangen til tvangsfuldbyrdelse af disse sanktioner (EFT L 319, s. 1).

- ¹⁶⁰ Appellanten har gjort gældende, at der ikke i forhold til Thyssen Stahl er foretaget noget skridt, hvorved forældelsen er blevet afbrudt i henhold til artikel 2 i beslutning nr. 715/78. Desuden er forældelsen heller ikke blevet suspenderet i henhold til denne beslutnings artikel 3, eftersom Thyssen Stahl ikke havde indledt søgsmål til prøvelse af den oprindelige beslutning, og det af appellanten indledte søgsmål ikke indebar nogen suspension af forældelsen i forhold til Thyssen Stahl, da suspensionen kun skaber virkninger inter partes.
- ¹⁶¹ I det omfang Retten fastslog, at suspensionen af forældelsen skulle vurderes i forhold til appellanten, fordi denne i lyset af erklæringen af 23. juli 1997 blev anset for selv at have begået den pågældende overtrædelse, henviser appellanten til, at det ansvar, den er blevet pålagt, ifølge dennes opfattelse ikke er et ansvar af en art, som en virksomhed, der har efterfulgt en anden virksomhed, ifalder, men højst et ansvar ved substitution. Den af Thyssen Stahl begåede overtrædelse er en særskilt overtrædelse, som appellanten efterfølgende er blevet pålagt ansvaret for.
- ¹⁶² Appellanten har i denne henseende påpeget, at Retten selv konstaterede, at tilregnelsen af ansvaret ved erklæringen af 23. juli 1997 ikke gør det muligt at anse de to overtrædelser begået af appellanten selv og Thyssen Stahl for én overtrædelse. Appellanten konkluderer på denne baggrund, at de to overtrædelser hvad angår forældelsen heller ikke kan anses for at udgøre én overtrædelse, hvis retlige virkning alene afhænger af de processuelle skridt, som denne har taget.

- 163 I øvrigt er Rettens henvisning til dom af 16. november 2000, Metsä-Serla m.fl. mod Kommissionen (sag C-294/98 P, Sml. I, s. 10065) ifølge appellantens uden relevans, fordi Domstolen i det søgsmål, der gav anledning til denne dom, skulle tage stilling til muligheden for at pålægge to virksomheder en bøde, som de hæftede for solidarisk, fordi der forelå en økonomisk enhed mellem dem. Disse omstændigheder har dog ingen forbindelse med omstændighederne i det foreliggende tilfælde, som vedrører pålæggelsen af et ansvar alene på grund af erklæringen af 23. juli 1997.
- 164 Selv hvis det antages, at appellantens kan anses for selv at have begået den pågældende overtrædelse, har denne omstændighed endelig ingen betydning for forældelsen. Det følger af retspraksis, at ansvarsoverflyttelsen i kartellet forudsætter, at en person gøres ansvarlig for en anden persons konkurrencebegrænsende adfærd. Appellanten konkluderer på denne baggrund, at uanset at pligten til at betale bøden er blevet overdraget, vil de retlige følger af dette ansvar for en andens adfærd fortsat afhænge af processuelle skridt fra den, der oprindeligt begik overtrædelsen.
- 165 Appellanten har præciseret, at det er på grund af denne omstændighed, at de skridt, som den, der oprindeligt begik overtrædelsen, har taget, og som gør det muligt at udelukke eller begrænse appellantens ansvar — som eksempelvis anmodninger om bødenedsættelse — er bindende og skaber en virkning i forhold til den tredjemand, som ansvaret er overdraget til. Hvis der indtræder forældelse for den overtrædelse, der er begået af den oprindelige overtræder, kan denne retlige virkning tilsvarende ikke tilsidesættes ved ansvars overgang til en tredjemand.

2. Domstolens bemærkninger

- 166 Det skal for det første påpeges, at såvel artikel 1, stk. 1, i beslutning nr. 715/78 som artikel 25, stk. 1, i forordning nr. 1/2003 underlægger Kommissionens beføjelse til at

pålægge bøder eller sanktioner ved overtrædelse af konkurrencerettens bestemmelser en forældelsesfrist på fem år, som i henhold til artikel 1, stk. 2, i beslutning nr. 715/78 og artikel 25, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 regnes fra den dag, hvor overtrædelsen er begået eller er ophørt, og at fristen i henhold til artikel 2 og 3 i beslutning nr. 715/78 og artikel 25, stk. 3-6, i forordning nr. 1/2003 kan afbrydes eller suspenderes.

- 167 Det skal for det andet fastslås, at den anfægtede beslutning alene pålægger appellanten en bøde. Under disse omstændigheder kan forældelsen kun vurderes i forhold til appellanten.
- 168 Uanset at appellanten med rette har påpeget, at visse af de af Thyssen Stahl indledte skridt fortsat kan skabe virkninger for appellanten, og at en forældelse, der er indtrådt i forhold til denne virksomhed ikke kan tilsidesættes gennem en ansvarsoverflyttelse, følger det navnlig ikke heraf, at forældelsen skal vurderes i forhold til den nævnte virksomhed.
- 169 Det følger heraf, at appellantens argumentation om, at Retten skulle have taget stilling til forældelsen i forhold til Thyssen Stahl, skal forkastes.
- 170 Eftersom appellanten ikke har bestridt det forhold, at Kommissionen vedtog den oprindelige beslutning i forhold til appellanten inden for den femårige forældelsesfrist, og idet appellanten ikke har gjort nogen argumenter gældende om, at Retten skulle have begået fejl i vurderingen af perioder, hvorved forældelsen blev afbrudt eller suspenderet i forhold til appellanten, må det fjerde anbringende forkastes.

D — *Det femte anbringende om en tilsidesættelse af principperne for bødeudmåling*

1. Parternes argumenter

- ¹⁷¹ Appellanten har gjort gældende, at Retten ved i den appellerede doms præmis 295-315 at forkaste dennes tiende anbringende tilsidesatte samarbejdsmeddelelsen. Ifølge appellanten burde dennes fulde samarbejde under sagen have medført en yderligere bødenedsættelse på mere end de 20 %, der blev fastlagt i henhold til punkt D i samarbejdsmeddelelsen for dennes samarbejde inden for rammerne af den procedure, der førte til, at den oprindelige beslutning blev truffet. I denne henseende har appellanten gjort gældende, at denne har anerkendt rigtigheden af de faktiske omstændigheder og tilsidesættelsen af artikel 65, stk. 1, KS.
- ¹⁷² Ingen af de betragtninger, som fik Retten til at konkludere, at appellants adfærd ikke afspejlede en egentlig hensigt til samarbejde, kan svække appellants argumentation.
- ¹⁷³ Hvad angår argumentet om, at den manglende anfægtelse af rigtigheden af de faktiske omstændigheder ikke vedrørte perioden 1993/1994 og ikke havde været nogen hjælp, eftersom appellanten ikke havde anerkendt sit ansvar som følge af den af Thyssen Stahl begåede overtrædelse, har appellanten for det første anført, at den for Retten havde gjort gældende, at dens manglende anfægtelse vedrørte denne periode. For det andet har appellanten gjort gældende, at beviset for den pågældende overtrædelse skulle have været forelagt inden for rammerne af den anden procedure, og at den manglende anfægtelse således littede Kommissionens arbejde hvad angik beviset for de faktiske omstændigheder.

174 Hvad angår betragtningen om, at appellanten har anfægtet Kommissionens beføjelse til efter den 23. juli 2002 at pålægge en sanktion i henhold til artikel 65, stk. 1, KS, har appellanten anført, at dette spørgsmål ikke vedrører beviset for de faktiske omstændigheder, men en vurdering af juridisk karakter og følgelig et retligt spørgsmål. Da Kommissionen dog under alle omstændigheder burde anlægge en korrekt juridisk vurdering af de konstaterede faktiske omstændigheder, kan de berørte personers anfægtelse eller manglende anfægtelse af denne vurdering hverken være en ulempe eller en hjælp.

175 Hvad angår den omstændighed, at appellanten for første gang siden indledningen af den oprindelige procedure havde afvist gyldigheden af erklæringen af 23. juli 1997, har appellanten for det første påpeget, at denne ikke har bestridt eksistensen af denne erklæring, men alene vil fremføre det juridiske standpunkt, at den nævnte erklæring ikke gør det muligt at pålægge denne ansvaret for den af Thyssen Stahl begåede overtrædelse. For det andet har appellanten anført, at den over for Retten gjorde gældende, at den allerede i den procedure, der førte til den oprindelige beslutning, anførte, at den nævnte erklæring ikke kunne fortolkes således, at den berettigede, at ansvaret for at betale bøden blev overflyttet.

2. Domstolens bemærkninger

176 Det følger af retspraksis, at en nedsættelse af et bødebeløb på grundlag af samarbejdsmeddelelsen kun er berettiget, såfremt de fremlagte oplysninger og den pågældende virksomheds adfærd kan betragtes som udtryk for et virkeligt samarbejde fra dens side (dom af 28.6.2005, forenede sager C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P — C-208/02 P og C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5425, præmis 395).

- 177 Det skal desuden påpeges, at det af artikel 229 EF og artikel 31 i forordning nr. 1/2003 følger, at Retten kan ophæve, nedsætte eller forhøje den pågældende bøde eller tvangsbøde, eftersom den har fuld prøvelsesret med hensyn til klager over beslutninger, hvorved Kommissionen fastsætter en bøde eller en tvangsbøde.
- 178 Da Retten i den appellerede doms præmis 305-314 fastslog, at Kommissionen med rette anså, at appellantens ikke skulle indrømmes en yderligere bødenedsættelse på mere end de 20 %, som allerede var blevet bevilget, anlagde den følgelig under udøvelse af sin fulde prøvelsesret en vurdering af faktisk karakter. Det er således med rette, at Kommissionen har gjort gældende, at appellantens med nærværende anbringende drager Rettens faktiske konstateringer og bevisvurderinger i tvivl.
- 179 Det skal herved bemærkes, at det af artikel 225 EF og artikel 58, stk. 1, i statuten for Domstolen følger, at det alene er Retten, der er kompetent til dels at fastlægge de faktiske omstændigheder i sagen, når bortses fra tilfælde, hvor den indholdsmæssige urigtighed af dens konstateringer følger af akterne i den sag, den har behandlet, dels at tage stilling til disse faktiske omstændigheder. Når Retten har fastlagt eller vurderet de faktiske omstændigheder, har Domstolen i henhold til artikel 225 EF kompetence til at gennemføre en kontrol med den retlige vurdering af disse faktiske omstændigheder og de retlige konsekvenser, Retten har draget (dom af 6.4.2006, sag C-551/03 P, General Motors mod Kommissionen, Sml. I, s. 3173, præmis 51, og kendelse af 29.9.2010, forende sager C-74/10 P og C-75/10 P, EREF mod Kommissionen, præmis 41).
- 180 Domstolen har også præciseret, at bedømmelsen af de faktiske omstændigheder ikke, medmindre der er tale om en forvanskning af de for Retten fremlagte beviser, udgør et retsspørgsmål, der er undergivet Domstolens prøvelsesret (dom af 18.5.2006, sag C-397/03 P, Archer Daniels Midland og Archer Daniels Midland Ingredients mod Kommissionen, Sml. I, s. 4429, præmis 85, og kendelsen i sagen EREF mod Kommissionen, præmis 42).

181 Appellanten har dog ikke fremført noget argument, der kunne godtgøre Rettens forvanskning af beviser.

182 Hvad angår argumentet om, at Retten med urette havde anset, at den manglende anfægtelse af rigtigheden af de faktiske omstændigheder ikke vedrørte perioden 1993/1994, skal det fastslås, at det af den appellerede doms præmis 306 og præmis 307, første punktum, fremgår, at Retten med præmis 307, andet punktum, ikke fandt, at punkt 75 i svaret på klagepunktsmeddelelsen ikke omfattede denne periode, men at dette punkt 75 ikke var tilstrækkeligt specifikt og klart til at være nogen hjælp for Kommissionen.

183 I det omfang appellanten har gjort gældende, at denne siden indledningen af den procedure, der førte til den oprindelige beslutning, havde hævdet, at erklæringen af 23. juli 1997 ikke kunne fortolkes således, at den berettigede, at ansvaret for betalingen af den omhandlede bøde blev overflyttet, er det desuden allerede i nærværende doms præmis 152 blevet fastslået, at dette ikke var tilfældet.

184 Under disse omstændigheder må det femte anbringende forkastes.

185 Følgelig skal appellen forkastes i sin helhed.

VII — Sagens omkostninger

¹⁸⁶ I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der i medfør af samme reglements artikel 118 finder tilsvarende anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellantens tilpligtes at betale sagens omkostninger, og appellantens har tabt sagen, bør denne pålægges at betale sagens omkostninger i forbindelse med appellen.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Store Afdeling):

- 1) **Appellen forkastes.**
- 2) **ThyssenKrupp Nirosta GmbH betaler sagens omkostninger.**

Underskrifter